

15. May. 1844

FAKTA

Dato:

15. May. 1844

Sidetal:

Dagbog B, side 100-101

Dagbogens placering:

Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.

KKS14024

Trykt udgave:

Jesper Svenningsen (red.): Seks år af

et liv. Johan Thomas Lundbye –

Dagbøger om tro, skæbne, kunst og

kærlighed, København 2018, s. 219-

220

TRANSSKRIFTION

15 May

Jeg maler paa et lille Billede, forestillende 2 Kalve i en Lo.¹ Min Kostald indseer jeg nu, især i det skarpe, stærke Lys, hvori det hænger paa Udstillingen, var raa i Penselen; det var ikke Brede i Behandlingen ikke Kjækhed, men Raahed. I dette vilde jeg see at oprette denne Mangel saavidt, som min Øine tillade; jeg har gjort mig al Flid med Behandlingen, men ved at see det i Forstørrelsesglas, den eneste Maade, hvorpaa jeg kan faa en Idee om, hvorledes mine Sager see ud for Andres Øine – finder jeg det dog ureent og uden Skarphed f Ex Øinene, hvor en reen og skarp Behandling bidrager saameget til at skaffe den Klarhed, der er i et saadant Dyreøie. Nu, det gaaer over min Evne, jeg maa male større Ting, der tvinges man dog til at gaa længere bort for at betragte Maleriet, og da skal man ikke føle Penselen. – Det har moret mig i Træværket at holde mig tro til, hvad jeg saae. Studiet² tog jeg nemlig i den Bondegaard, hvor jeg i Sommer laae i Veiby oppe ved Nordstranden, og i min Stue vare Dæksbjælkerne ikke lige, men havde en fiin Bue, det var nemlig Bjælker af et strandet Skib. Saaledes [overstreget: var og] bar ogsaa Stolperne i Loen Mærker af Bolte, ogsaa de vare Skibstømmer. Saaledes har jeg ogsaa udført dem i Maleriet; det kan være, det var et blot Lune, eller maaskee har •101• det moret mig at tænke paa: at disse Bjælker engang pløjede Havet og maaskee have været vidt om i Verden, inden de stædedes til Ro i en sjællandsk Bondegaard. – Dette er en uvæsentlig Ting; men man vil nok lee ad det, som allerede Kaalund³ har kaldt dem Tommestokke, hvad han dog ligesom fortrød, da jeg forklarede ham Grunden til disse Mærker. – – Dersom jeg ret skal have Glæde af Dyrelivet og Dyremaleriet, da føler jeg det temmeligt nødvendigt, at tage Menneskefigurer med; men da stiller sig rigtignok vanskeligere Opgaver for mig end den jeg hidtil stræbte at løse. Lysten er der og opflammer endmere ved Tanken om: at jeg mulig turde male Bryllupstøj, Mayfester, Fastelavnsfester o s v. Og hvilken rig Mark frembyder ikke Reiselivet, tænk blot: en saadan Reisestald ved en Kro – hvor uendelig malerisk er ikke det Liv, vi der bliver vaer. Alt dette fattes jeg ikke Mod til at forsøge. Jeg glæder mig; thi atter elsker jeg Maleriet og har i disse Dage malet næsten med Lidenskabelighed. Men saadan bør det være, sådanne var det i gamle Dage, da jeg blot dreves af Lyst, da jeg aldrig ventede at høste Roes eller Penge for mit Arbeide. Jeg husker endnu, at de 20 Daler jeg fik for de to smaae Hjorte, det første Billede, jeg solgte,⁴ forekom mig som en uhyre Kapital, saa stor, at jeg var rig nok for lang Tid, om jeg endog laante Frederik Jerichau⁵ de 10 Daler til at kjøbe en Violin for. Dengang var jeg bedre end jeg nu er. –

¹ ARoS, inv.nr. Maleri 34 (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 165).

² To studier i privateje (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 139 og 143; førstnævnte er senest solgt hos Bruun Rasmussen auktion 836, 27. november 2012, nr. 73, sidstnævnte er senest solgt hos Bruun Rasmussen auktion 846, 25. februar 2014, nr. 23, til Gallerie Jean-François Heim).

³ Digteren H.V. Kaalund (1818-1885).

⁴ Privateje (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 20). Maleriet købtes af Kunstforeningen.

⁵ Niels Frederik Jerichau (1815-1872) var storebror til Lundbyes akademikammerat, billedhuggeren Jens Adolf Jerichau.

15 May

Jeg male paa et lille Billede, forestillende: 2 Kæder
i en Le. Min Kasted indraes p mig, i saa i det
skæpe, stærke Lys, heri det heengør paa Møstelingen,
saa saa: Penselen; det saa ikke Brode i Behandlingen
ikke Kjæthed, men Raake. I dette vilde, jeg see at op-
rette denne Mangel saavidt, som mine Pine tillade;
jeg har gjort mig al Flid med Behandlingen, men
ved at see det: Forstørrelses glas, den eneste Maade,
hvorpaa jeg kan faa en Idee om, hvorledes mine Lys
see ud for Andes Pine - finder jeg det dog ureent og
uden Skarphed af G: Pinerne, hvor en seer og skæp
Behandling bidrager saameget til at skaffe den Klæ-
hed, der er i et saadant Dyreris. Nu, det gæser
over min Lære, jeg maa male større Ting, der
tringes man dog til at gaa længere bort for at
betragte Maleriet, og da skal man ikke føle Pen-
selen. - Det her mest mig i Troeværet at holde
mig tro til, hvad jeg saa. Studiet teg jeg nemlig
i den Breds gaard, hvor jeg i Sommer læse i Ni-
by oppe ved Nordstranden, og i min Stue saa
Dets Bjelker ikke lige, men havde en fin Pise,
det saa nemlig Bjelker af et strandet Træ. Der
ledes her og har ogsaa Stolperne i Laen Møstere
af Balte, og saa de saa Thibe tom mere. Saaledes
har jeg ogsaa indført dem i Maleriet; det har
mere, det saa et blot Lære, eller maaskee har

101

Det mest mig at tænke paa: at disse Bjetke engang
 plejede blaaet og maaskee have været i et om-
 "Verden, inden de stæddes til No: en sjællandsk
 Bøndergaard. - Dette er en uoversættelig Ting; men
 man vil nok lee ad det, som allerede Kaalund
 her kaldt dem Tomans stakke, hvad naar d'g ligesom
 fortæller, da j' forklarede naar Grundene til disse
 Mæskev. - - Deresom j' ret skal have Glæde af Dyr-
 keret og Dyremaleriet, da følger j' det temmeligt
 vid uendigt, at tage Mennekesfigurer med; men da
 staller sig sigtignok vanskelige Opgaver for mig
 end dem j' hidtil strakte at løse. Dyret er der og opflam-
 mer end mere ved Tanken om: at j' mængelig kunde male
 Bøjlskjæpsted, Mærkjester, Fastelavnsposter o. s. v.
 Og hvilken sig Mærke frem by der ikke Nilselinet,
 tænke blot: en saadan Nils-stald end en Kro - hvor
 menneskelig malerisk er ikke det Liv, vi der blive saer.
 Alth' dette fattes j' ikke Mod til at forsøge. J' glæder
 mig; thi atter elsker j' Maleriet og her: disse
 Dage malet i det med Lidens skadelighed. Men
 saadan har det været, saadanne var det: gamle
 Dage, da j' blot sneves af Lyet, da j' aldrig ventede
 at herte Noes eller Penge for mit Arbeide. J' husker
 endnu, at de 20 Daler j' fik for de to smaa Bjetke, det
 første Billed. j' solgte, forkom mig som en rettyr Klæp-
 tal, saa stor, at j' var mig nok for lang Tid, om
 j' endog laastte Fredrik forchaan de 10 Daler til at købe en
 Violin for. Sengung var j' bedre end j' nu er. -